

ממתק לישבת

זמני השבת
יחסיים תל-אביב חיפה באר-שבע
כניסת השבת 4:20 4:34 4:38
אמת השבת 5:35 5:37 5:39

הדלקה בכפור

תל-אביב-יפו
Tel-Aviv-Yaffo
P.P. - שולם - 67'
ש"ש

תקציר: בכמה אסירים בסיביר, תחת המשטר הסובייטי, קבוצת יהודים נתפסת בקהל הדלקת נר ראשון של חגכה. פנהיג החבורה, פרדכי, מוכא לבישופט, ושופע שפענשו פנות, על כי "אותת לאובי" באפצעות האורות הקטנים... השופט מבקש להשאיר עם פרדכי לבדו, ומגלה כי גם הוא יהודי.

מאת עוזי קפלון

נהנים עם איצי

שולם לך יופני הקר,

אני לא יודע אם כבר ספרתי לך שלפעמים קשה לי להתגמש ולחשב משהו אחר, ממה שכבר חשבתי והחלטתי. דבר כזה קרה לי השבוע כשהייתי לי מריבה קטנה עם צביקה. מאוד כעסתי עליו כשהוא נגע בכל מיני דברים שהיו לי על השלחן, למרות שהזהרתי את כלם לא לגעת בהם. לכן אמרתי לו, שלא אדבר אתו יותר בשום אופן!

צביקה מיד התחרט, בקש סליחה ואמר שהתכוון רק "בצחוק". ראיתי עליו שהוא באמת מצטער, ובכל זאת לא הסכמתי לסלח ולוותר על הענש.

החברים האחרים בפתח התחילו להתערב. הם גם נזפו בצביקה, אבל גם דרשו ממני להתגמש, לוותר ולסלח. לא הסכמתי בשום אופן.

ואז אמר לי יוסי: "תזהר, אם תקשה את הלב שלך יותר מדי, יכול להיות שבסוף הוא ישאר כמו אבן ולא תצליח לרפך אותו בחזרה! כמו שקרה לפרעה..."

המורה שנכנס לפתח, שמע את הדברים ומהר לסיג אותם: "ליהודים, תמיד יש הזדמנות נוספת, לעשות טוב ולחזר בתשובה. השם אף פעם לא 'תוקע' אותנו במקום גרוע שבו בחרנו חלילה להיות. אנחנו צריכים להעריך את המתנה הזאת ולהשתמש בה! לא להקשות את הלב, תמיד לחשב מחדש איך באמת ראוי לנו לנהג".

הסתכלתי על צביקה, ואמרתי לו: "בסדר, סולח..."

שלך, אלי

דרך הרגל, לאחר שחיסטו. תוך כמה דקות שב מונבז על עקבותיו נושא על שכמו את נאד המים המלא. לא קל היה לדחפו פנימה דרך המרוח הצר אבל הזאד הגמיש הצליח לעבר בסופו של דבר ויוליוס הערום פתח בשרשרת דברי תודה ושבח, שמונבז לא נשאר כלל להקשיב להם. הוא הסתלק לו במהירות ושם אל חדרו לישון, ואיש לא ידע בקומו ובשכבו.

פעלות השחר השכימו התלמידים לתפלה, ורק מונבז, הנער שבדרך כלל משכים להעיר את חבריו, קם אחרון. הדבר לא נעלם מעיני גדעון החבר הטוב, שלא נח ולא שקט עד שגלה לו מונבז את המעשה בנאד המים אשר הביא ליוליוס בחצי הלילה.

גדעון נתמלא דאגה. "חוששני כי טעות עשית, מונבז. הלוא עננן לנו עם נחש מסכן! הבה נעבר עכשו, בדרך לבית המדרש, ונראה כי הכל בסדר שם, בחרבה".

לבו של מונבז נקפו. אולי צודק גדעון. הם מהרו בלבבות הולמים לכיוון החרבה. כבר ממרחק יכלו לראות כי הספסל עודנו נטוץ במקומו כראוי. משמע, הצפור בפנים. השנים נראו ועצרו לרגע על מנת להרגע ולנשם מלוא ראותיהם מאויר הבקר. "ירד גשם הבקר?" תהה מונבז.

"גשם? לא!", צחק גדעון, "וכי למה זה עלה בדעתך כי ירד גשם הבקר?". "איך מריח?", התפלא מונבז בתגובה. "אני מריח ריח של אדמה תחוה ורטבה מגשם!".

גדעון נעץ בו מבט ארוך ואז זנק קדימה, אל החרבה והתכופף מתחת לספסל. "אוי, מונבז!", קרא בכאב. "ראה למה שמשו המים שהבאת".

מתחת למפתן הדלת הייתה חפורה מנהרה קטנה, רטבה כלה בבץ דביק, אך רחבה דיה כדי מעבר גופו של אדם מבוגר. המשך יבוא

תקציר: יוליוס מוצא עצמו שוב לכוד בתוך החרבה ותוסם בספסל. האם נגזרה עליו מיתה בצמא?

108 מנהרת בץ

בחצי הלילה קם מונבז ממטתו בלאט. הוא נטל את ידיו והתלבש בזריזות, מלא צפחת קטנה במים ואז יצא אל הלילה הקריר כשפניו מועדות אל עבר החרבה העתיקה. הוא היה מחשב! כד חרס קשיח לא יוכל לעבר פנימה דרך הסדק הצר, והוא, מונבז, לא יפתח את הדלת אף לא לשניה, גם אם ישבע לו יוליוס אלף שבועות, כמובן.

"מים! מים!", שמע ממרחק את קריאותיו הנואשות לעזרה של הקצין הרומאי. "הבאתי לך מים!", קרא לעמתו מונבז, "הנה, אדחף לך הצפחת דרך הסדק".

יוליוס המפתע בקשי האמין למראה עיניו, כשראה את הצפחת נדחקה פנימה. הוא הסתער עליה בלהיטות וגמע את כל תכנה בן רגע. "נער טוב אתה!", החמיא מעבר לדלת למונבז, שלא אהב בכלל את דברי החנפה של השונא. "איך כמו חבריך.. נכון שתבוא גם מחר? כדאי לך! אוכל ללמדך תכסיסי מלחמה - אם רק תפתח לי את הדלת לכמה רגעים - ותוכל תמיד לנצח את חבריך בנקל".

מונבז לא ענהו מטוב ועד רע, ויוליוס הבין שבדברי החנפה שלו לא יועילו. "רגע!", הבריק רעיון בראשו של הרומאי, "מדוע שתטרח עבורי גם מחר, הרי נער עסוק אתה, השוקד על למודיו - הנה, אוציא לך עכשו את נאד המים הריק שעמי בחדר; אם תמלאנו מים מן הבאר הסמוכה ותביאנו לי בחזרה, לא תצטרך להגיע הנה שוב בימים הקרובים!".

מונבז נאלץ להודות בלבו שגם הוא היה מעדיף שלא לחזר הנה שוב. יוליוס לא המתין וכבר דחק החוצה את נאד המים הריק. נאד גדול היה זה, עשוי היטב מעור שלם של כבש, שהפשט ממנו במימנות

בנית משפחת גאולה

צ'פי: איזה יפי ש'אנחנו נוסעים לטיול! אכל הפטריה שלי נשברה ואני צריכה גם צעיף ומגפיים.

פיני: טוב שאת מ'זכירה לי, אני צריך כפפות וגם תיק נוח.

אפא: אף אחד לא מ'בטיח ל'כם ש'בדיוק ביום של הטיול יהיה חרפי ו'רד שלג, כ'בו שאתם ב'ל כ'ך מ'קוים... אתם לא מת'בוננים קצת יותר מ'די?

שרי: דוקא ל'כדנו מ'פך ומ'אבא להיות מ'שפחה ש'מת'בוננת! אנחנו ת'מיד מת'בוננים ל'קראת הג'אלה ש'הלואי ות'בוא עוד היום. אנחנו לופ'דים, מ'דברים, מת'נהגים, ב'צורה ש'תתאים ל'רגע ש'הג'אלה ת'גיע ונ'וכל ל'קבל מ'פנה ב'ל מ'ה ש'אפ'שר ע'בשו, ת'ארי ל'עצ'בך ש'איע יום הטיול, ב'חוץ יהיה שלג מ'קסים, ואנחנו לא נ'וכל להנות מ'פנו ב'גלל ש'לא הת'בוננו מ'בו ש'לצ'ריך...

אפא: צ'דקים. אז אני א'דאג ל'מה ש'ב'קש'תם, ואתם מ'צ'דכם ת'דאגו ש'אכן גם ב'נסי'עה לא נ'ש'פח את ה'דבר הע'קרי ש'אליו אנו מ'ת'בוננים. ת'דאו ש'יהיה נ'תן ל'הר'גיש ע'לינו ש'הנה מ'שפ'חה ח'סידית, מ'פצ'פה לג'אלה, נוסעת ל'טיול...

להניח שישקע בתרדמת. הסכוי שיחזר לאיתנו נראה אפסי. אך העבדה שאת אם צעירה ושיש לך ילדים קטנים בבית, מניעה אותי לעשות גם את המאמץ חסר הסכוי, ובלבד שנוכל לומר כי נסינו הכל כדי להצילו'.

”בנתוח התברר שהסתמימה היתה בצואר. המנתחים הכניסו לערק שלושה סטנטים, כדי להרחיב את מעבר הדם. לאחר מכן הסבירו הרופאים שבגלל השעול האינטנסיבי, שממנו סבלתי בימים הקודמים, נפגע הערק ומכאן נגרמו ההפרעות בזרימת הדם.

”התעוררתי מהנתוח בבקר. בתחלה התקשיתי בדבור ובתנועה, אך התאוששתי בקצב מהיר. שבוע אחרי הנתוח השתחררתי צועד על רגלי. זאת לתדהמת הרופאים, הרגילים לתהליך שקומי ארוך גם במצבים הטובים.

”כעבר חמשה חדשים השתתפתי במרוץ של עשרה קילומטרים, ולפני כחדש רצתי ריצת מרתון (42 קילומטרים!). בהיעצת הגברתי את השתתפותי בשעורי התורה, ומאז הארוע סימתי חמש מסכתות בגמרא!

”כשאני חושב על מה שארע לי אני מצטמרר מרצף מהלכי ההשגחה. אלולא נסעתי לארוע של אבא, ונודמנתי בדיוק בזמן למרכז הרפואי הטוב ביותר, שבו פועל המנתח הגדול בארץ, ואלו נשארתי בבית – היה הדבר עלול להסתיים אחרת לגמרי. אין לי ספק כי זכות מצות כבוד אב, ששכרה אריכות ימים, היא שעמדה לי ונצלת בניסוי נסים.”

מחכימים ונהנים

בחרף תרפ"ד, כשהאדמו"ר מגור, רבי אברהם מרדכי אלטר, בעל אמרי אמת, היה בדרך לארץ ישראל, התעכב זמן מה בוינה. נכנס אליו סוחר בספרים עתיקים, שחזר לאחרונה ממסע במרוקו והביא הצעה מהמושל, שיהודי מזרח אירופה ית'שבו במדינתו ויהנו מהטבות. אמר בעל אמרי אמת: "שאני אוביל את יהודי פולין לגלות חדשה – אין זה עסק בשבילי. בהזדמנות הראשונה שתפרץ שם הפיכה, יהיו היהודים הקרבנות הראשונים." שאל הסוחר: "ומה בארץ ישראל? גם שם יש מלחמות ופרעות". השיב הצדיק: "ארץ ישראל נתנה לנו מאת בורא העולם. הנני מבטיח לך שבסופו של דבר הנכרים המתגוררים בה יטשויה והיהודים הם שישארו בה".

הפרעות חמורות בזרימת הדם למוח. השארתי בהשגחה, ופתאום, בשעת ערב מקדמת, הבחינה אשתי כי אני מגיב. מבהלת הזעיקה את הרופאה וזו פסקה כי עלי להכניס בדחופות לנתוח ראש.

”עזרה ההשגחה והממחה מספר אחת בארץ בתחום הזה, הפרופסור חוסה כהן, היה במקום ועשה את הנתוח. החלט כי תחלה יערך נתוח אבחוני, לאתר את הבעיה וחמרתה, ובמדת הצורך יעשו גם נתוח טפולי, כדי לנסות לתקן את הפגיעה.

”במהלך הנתוח יצא הפרופסור כהן והראה לאשתי צלום של המוח. צד שמאל נראה במצב טבעי, כמו נהר מתפצל לנחלים קטנים של דם, אולם הצד הימני נראה לבן לגמרי, מהסבה הפשוטה: לא היתה שם זרימת דם כלל.

”הפרופסור אמר לאשתי בכבד ראש: 'חיבים לעשות מיד את הנתוח הטפולי, אך מחובתי להבהיר כי הסכוי שהנתוח יצליח קלוש למדי. יש סבירות גבוהה שהנתוח יסתיים בגרוע מכל. גם אם ישאר בחיים, סביר

באוטובוס, נעשה מסלול הליכה באזור עין-פרם, ולאחריו נחגג ארוע צנוע בקרבת מקום.

”כמה ימים קדם לכן חליתי בשפעת כבדה וסבלתי משעול קשה. ובכל זאת, גם החלשה הפתאומית שפקדה אותי באותו בקר עדין לא גרמה לי לשנות את פונתי להתלוות לטיול ולחגיגה.

”אשתי חששה לנכח מצבי ונועצה באמי, אחות במקצועה. השתים החלו להפציר בי לותר על ההשתתפות בארוע ולהשאר בבית. התנגדתי בנחרצות. לא יתכן שאעדר דוקא בארוע שכל כולו לכבוד אבא. אני נוסע, סימתי את הדיון. לכל היותר לא אשתתף במסלול ההליכה’.

”עליתי לאוטובוס בעזרת בני משפחתי, ומכאן והלאה אני זוכר דבר... מתברר שבמשך כל הנסיעה הייתי מנמנם או מטשטש, אך הסובבים אותי עדין לא שמו לב לשנוי במצבי. רק לקראת הגעתנו לאזור עין-פרם הבחינו פתאום אשתי ואמי שהצד השמאלי של פני שמוט ונפול. הן הבינו הכל.

”בדיוק באותו רגע בא למקום בן-דודי ברכבו הפרטי. הכנסיתי מיד אל רכבו, ובתוך דקות אחדות הייתי בחדר המיון של המרכז הרפואי הדסה עין-פרם.

”הפקידה שקבלה אותנו הביטה בי לרגע ומיד עזבה את הנירות והרימה את הטלפון. היא קראה לתוף הפומית: 'יש כאן גבר צעיר באמצע ארוע מוחי, תשלחו...'”

”צות רופאים הבהל למקום, נערכו לי בדיקות סיטי ועוד. הבדיקות הראו כי יש

קוראים בענין

רצף של נסים

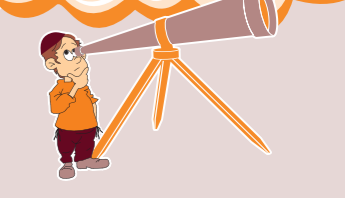
”באותו בקר התעוררתי בהרגשה לא טובה, פותח דב נבו (49) מנתנה את ספורו המדהים. ”הרגשתי הרגשה מוזרה בידי השמאלית, והיא גם רעדה מעט. התלבטתי אם ללכת לבית-הכנסת, אולם נזכרתי שזה יום של קריאת התורה והחלטתי להתאמץ. בני נהג ברכב, ובבואנו לבית-הכנסת נפלה שקית התפלין מידי השמאלית. התעלמתי והרמתי את השקית בידי הימנית.

”כשהגענו לקריאת התורה קראו לי לעלות לתורה. הרגשתי שאיני מסגל לקום. רציתי לומר שקשה לי לקום ולא הצלחתי להוציא הגה מפי. בני עלה במקומי. בסיום התפלה סיע לי בני לצאת מבית-הכנסת, ואז מעדה רגלי השמאלית ונפלת הישר אל דלת הזכוכית. רק תפיסתו החזקה של בני מנעה זאת ברגע האחרון.

”זה היה בדיוק לפני שנה, באחד מימי חדש שבט. קבענו לחגג ביום הזה את יום-ההולדת השבעים של אבי. תכניות והצעות של אחיותי ושלי עלו וירדו, ולבסוף התקבלה דעתי, כי מכיון שאבא אוהב את ירושלים, יש לערוך את הארוע בירושלים דוקא. טרם יכלתי לשער עד כמה החלטה סתמית זו תהיה הרת-גורל בעבורי.

”החלט שכל המשפחה תצא יחדו

דמות מהפרשה

גרדי הפנה

כאשר הפה אהרן את החול של מצרים במטה שלו, הפך כל החול לכנים. יחד צעדנו, מיליארדי כנים, הישר לבתי המצרים הרשעים שהתעללו ביהודים כל כך הרבה שנים. כעת הגיע תורם להתחיל להתגרד...

החרטמים נסו גם הם להוציא כנים מהחול – אבל לא הצליחו! הכשפים שלהם לא מצליחים לשלט על יצורים קטנים כל כך כמונו... הפעם כלם היו חיבים להודות "אצבע אלקים היא". המכה הגיעה מאת השם ולא על ידי כשפים.

תמו ימי המכה. כל הכנים עזבו את מצרים בנחלים אדירים. צעדנו בחול המדבר, מתקשים להפרד מקיום שליחות השם המיוחדת כל כך...

ואז נשמע צו השם בעולם: מפת ערב! כל החיות מכל העולם לבוא למצרים...

”רגע, סליחה?!”, אמרנו זו לזו. ”ומה אנחנו, לא חיות? גם אנחנו חיות, וקממות! חוזרים מיד למצרים!”

וכלנו, במיליארדנו, שבנו למצרים לעוד כמה ימים של מכה תוססת.

הספור הזה הנצח בפיסוק: ”אמר ויבא ערב – כנים בכל גבולם!”. כאשר אמר השם לערב להגיע – חזרו הכנים והציפו את כל גבול מצרים...

מגלים עולם

לעתים יכולה אש להוצר כאלו 'מעצמה'. זכוכית מגדלת העומדת בשמש, מרפזת את קרני השמש לנקדה אחת, מרכזו זה נוצר חם רב. אם בסמוך ישנו חמר דליק, תוצר דלקה... גם שבירי זכוכית בשדה עלולות להצית עשבים יבשים, ואפילו טפות מים זעירות על העלים עלולות לרכז את קרני השמש, כמו זכוכית מגדלת וליצר שרפה.

יש לשים לב גם לכיוון הרוח. בשרפה גדולה שהשתוללה לפני שנים בארצות-הברית, ואימה על מתקני הגרעין שלה, בקשו עובדי היערות רשות לשרוף עצים שנפלו והיו מיתרים. הרשו להם מבלי לשים לב מספיק לכיוון הרוח, ליבש העצים והאוויר. השרפה התפשטה במהירות. הרוח העיפה אותה הלאה והלאה, היא דלקה כמה ימים, פלטה יערות וכפרים עד שהצליחו להשתלט עליה.

